

CARMINA BURANA

TRONDHEIM SYMFONIORKESTER
CARMINA BURANA

OLAVSHALLEN TORSDAG 11. OG FREDAG 12. APRIL 2019 KL. 19.30

Oversikt over medvirkende på side 3

Talent Norge

**TALENT
TRONDHEIM**
KAMMERMUSIKKSKOLEN

PROGRAM

Maurice Ravel
(1875-1937)

Le tombeau de Couperin (Couperins grav)

Prélude
Forlane
Menuet
Rigaudon

10 minutters pause

Carl Orff
(1895-1982)

Carmina Burana

Cantata profana for solister, kor og orkester

Fortuna Imperatrix Mundi

O Fortuna
Fortune plango vulnera

I. Primo Vere

Veris leta facies
Omnia sol temperat
Ecce gratum

Uf Dem Anger

Tanz
Floret silva nobilis
Chrumer, gip die varwe mir
Reie
Were diu werlt alle min

II. In Taberna

Estuans interius
Olim lacus colueram
Ego sum abbas
In taberna quando sumus

III. Cour D'Amour

Amor volat undique
Dies, nox et omnia
Stetit puella
Circa mea pectora
Si puer cum puellula
Veni, veni, venias

In trutina
Tempus est iocundum
Dulcissime

Blanziflor et Helena

Ave formosissima

Fortuna Imperatrix Mundi
O Fortuna

OLAVSHALLEN

TORSDAG 11. OG FREDAG 12. APRIL KL. 19.30

Dirigent

Gregor Bühl

Solister

Beate Mordal, *sopran*
Mathias Hedegaard, *tenor*
Yngve Søberg, *baryton*
Trondheim Vokalensemble
TSO-Koret
Kor fra Musikklinjene ved
videregående skoler i Trøndelag:
Trondheim Katedralskole, Heimdal, Orkanger,
Inderøy og Ole Vig

Til sammen medvirker 293 korsangere

Kormester

Ursa Lah

Konsertmester

Atle Sponberg

GREGOR BÜHL

Gregor Bühl studerte med bl.a. Ferdinand Leitner og Gary Bertini i Salzburg og med Gerd Albrecht i Berlin. Han var Albrechtsassistent ved operaen i Hamburg, og fra 1995 til 2001 kapellmester i Hannover. I 1995 var han prisvinner ved den renommerte Nikolai Malko internasjonale dirigentkonkurranse i København. Gregor har hatt et tett samarbeid med Kgl. Operan i Stockholm, hvor han bl.a. ledet hele Wagners Ringen, begeistret mottatt av publikum og presse. Bühl har gjestet Hamburgische Staatsoper, Staatstheater Hannover, Semperoper i Dresden, Deutsche Oper Berlin, Opera Leipzig og Teatro Colon i Buenos Aires. Han har også et stort symfonisk repertoar og har arbeidet med radioorkestrer i Berlin, Hamburg, Hilversum, Hannover, Helsinki, København og Oslo, og også med Israel Philharmonic Orchestra, Gewandhaus Leipzig, Staatskapelle Weimar, Düsseldorf Sinfoniker og flere ganger gjestet Trondheim Symfoniorkester. Gregor Bühl er ansatt som professor i opera ved Operahøgskolen/KHiO fra april 2016.

BEATE MORDAL

Koloratursopranen Beate Mordal er utdannet fra Operaakademiet i København i 2015, og debuterte som Papagena i Tryllefloyten ved operaen der. I Paris Opera-konkurransen ved Théâtre Champs-Élysées i 2017 ble hun antatt som en av finalistene, og senere samme år tolket hun Pamina både ved Opera Østfold i Halden og ved Longborough Opera Festival i England. Sommeren 2018 sang Beate Mordal rollen som Echo i Strauss' Ariadne auf Naxos på Festival d'Aix en Provence, og våren 2019 finner du henne i rollen som Najade i samme opera ved Théâtre des Champs-Élysées i Paris.

MATHIAS HEDEGAARD

Mathias Hedegaard er utdannet fra Det Kgl. Danske musikkonservatorium i 2004 og Operaakademiet i København i 2007. Han debuterte på Det Kgl. Teater som Gastone i La Traviata i 2006. Her gjorde han seg også sterkt bemerket i rollen som Sellem i Stravinskij's The Rake's Progress i 2010, som Bardolfo i Verdis Falstaff i 2013, og igjen i 2016. På Den Jyske Opera har han sunget Gastone i La Traviata og Trin i Puccinis Piken fra Vesten. Han er også en etterspurt konsert- og liedsanger.

YNGVE SØBERG

Yngve Søberg har sin utdannelse fra Norges musikkhøgskole og Operaakademiet i København. Han debuterte på Det kgl. teater i Turandot i 2003 og på Den Norske Opera som sakristanen i Tosca i 2007. Han tilhører nå solistensemblet der, hvor han har sunget roller som Germont i La traviata, Sharpless i Madama Butterfly, Junius i Brittens The Rape of Lucretia, Marcello i La bohème, Escamillo i Carmen, tittelrollen i Figaros bryllup og Masetto i Don Giovanni. Yngve Søberg medvirket nylig i TSOs oppsetning av Gounods Faust.

TRONDHEIM VOKALENSEMBLE (TVE)

Trondheim Vokalensemble kom i stand som et resultat av en bevilgning fra Norsk Kulturråd i august 2015. Ensemblet har i dag åtte faste sangere. TVE er i 2019 inne i sitt tredje hele driftsår, og er i full gang med å finne sin plass i Trøndelag og i den norske floraen av profesjonelle musikkensembler. En stor del av ensemblesangernes jobb er knyttet til TSOs virksomhet, da først og fremst opera og korverk. TVE er også aktive i Nidarosdomen, både ved vanlige høymesser, men også i andre begivenheter. Koret har også plass til konserter i egen regi.

TSO-KORET

TSO-Koret ble startet i forbindelse med TSOs produksjon av operaen Otello i mars 2017. TSO har i alle år hatt amatører med i sine operaproduksjoner, og nå har man formalisert dette gjennom å gi det navnet TSO-Koret og knyttet til seg Urša Lah som kormester/dirigent. Koret er en viktig del av TSOs virksomhet, da først og fremst opera, men også større korverk. I tillegg arrangerer TSO-Koret egne konserter. Det er om lag 25 sangere knyttet til koret, men det kommer stadig nye sangere til. Audition avholdes fortløpende, og interesserte kan ta kontakt med TSO.

TALENT TRONDHEIM

Talent Trondheim er et samarbeid mellom NTNU, Trondheim kommunale kulturskole (TKK), Trondheim Kammermusikkfestival, TrondheimSolistene og Trondheim Symfoniorkester & Opera. For årene 2019 - 2021 har Talent Trondheim fått støtte fra Talent Norge til prosjektet «Kammermusikkskolen», der vi samordner talent-prosjekter, med vekt på samspill og samsang. Carmina Burana er en del av dette, ved at ca 250 elever fra musikklinjene ved 5 videregående skoler i Trøndelag gjennom lengre tid har arbeidet med stoffet og utgjør hoveddelen av det store Carmina Burana-koret.

RAVEL

Under første verdenskrig skrev Ravel en suite for klaver som han kalte Le Tombeau de Couperin. Tombeau betyr egentlig grav, men ble under barokken brukt om et musikkstykke skrevet for å hedre minnet om en død person. Det Ravel vil minnes her er ikke bare barokkens dansesuite i den franske mester François Couperins (1668–1733) tapning, men også venner som hadde mistet livet i krigen. I 1919 orkestrerte Ravel suiten for orkester. Resultatet er en briljant oppvisning i instrumenteringens kunst. Han forvandler en svært pianistisk original til et fulltonende og nyanserikt orkesterverk som, om mulig, bringer ytterligere klarhet og skarphet til satsenes danserytmer. Trass i tittelen, Couperins grav, settes det allerede i åpningen en stemning som helt frem til siste satsens energiske flukt feier bort alt tungsinn, helt i Couperins ånd.

ORFF

Carmina Burana betyr Sanger fra Beuren. Beuren er et benediktinerkloster i Bayern, der det i 1803 ble funnet noen håndskrifter med profane dikt og sanger fra 1200-tallet som munkene hadde samlet. Her er både høy poesi og grove viser. Håndskriftene som Carmina Burana bygger på er en av de mest verdifulle dokumentasjoner som finnes av middelalderdiktning. Diktene er skrevet av omstreifende studenter, frafalne prester og avdankede munk; det vi med et annet ord kaller vagantdiktning. De fleste var asosiale individer som ikke var så nøye med eiendom eller ære. De levde for spill, vin og flyktig kjærlighet. Sangene er skrevet dels på vulgærlatin, dels på middelhøytysk, men med en inspirerende friskhet i uttrykket som gjør dem til vakker poesi. Her finner vi påvirkning fra så vel kirkelige hymner som tidens folkelige poesi.

Det var i 1936 at Carl Orff fra denne samlingen valgte ut sanger til en scenisk kantate som han sammenstilte i tre deler: De som priser våren med sine danseviser og leker, de som utfordrer skjebnen, klager over livet, parodierer kirken og besynger vinen og beruselsen og de som hyller kjærligheten. Først og sist i verket anroper komponisten Fru Fortuna, Skjebnens gudinne, som mennesket er så hjelpeløst avhengig av der vi valser av gårde fra side til side på livets vei mellom vuggen og graven. Orff gikk radikalt til verks i sin musikk med korte, kraftfulle melodier, en enkel harmonisk korsats og medrivende rytmer.

I Carmina Burana har komponisten avholdt seg fra å historisere og skrive i en middelalderlig musikkstil, men med moderne midler søkt å gjenskape tekstenes frodige atmosfære. I Hitlers Tyskland på 30-tallet var det populært med gigantiske utendørsarenaer, gjerne bygd på gamle tingplasser. Her fremførte man nyskrevne skuespill med kultkarakter. Masseoppbud var viktig i denne avindividualiserte spillestilen, der man la stor vekt på koret som skulle tolke skjebnen. Carmina Burana er vokst frem fra denne kulten.

Verkets undertittel er, hold dere fast, *Cantiones profanae cantoribus et choris cantandae comitantibus instrumentis atque imaginibus magicis*, som betyr Profane eller verdslige sanger til å bli sunget av solister og kor med ledsagelse av instrumenter og magiske bilder. Orff forestilte seg de magiske bildene som sceniske mellomspill. Men etter andre verdenskrig ble verket så populært at det nå bare høres i konsertoppførrelser, og de sceniske tablåene har falt bort. Carl Orff var en respektert komponist under naziregimet som holdt seg inne med makthaverne slik at han uhindret kunne fortsette sitt kunstneriske arbeid. Skjønt han unngikk ikke å bli kritisert av de nazistiske smaksdommerne for å skrive for jazzifisert, selv om vi ikke vil karakterisere musikken slik i dag. Men at det svinger er helt klart. Carmina Burana, som hadde sin uroppførelse i Frankfurt 8. juni 1937, er et vakkert rosetre som vokste opp av en søppelhaug.

Thomas Ramstad

*O Fortuna
velut luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.*

*sors immanis
et inanis,
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata
et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.*

*sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria,
est affectus
et defectus
semper in angaria.
hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite!*

*O Fortuna,
som månen
er du i evinnelig forandring,
stadig økende
og minkende;
hatefulle liv
som fortrykker
og så lindrer
som lunene vil det;
fattigdom
og makt
du smelter dem som is.*

*Skjebne – formløs
og tom,
ditt snurrende hjul,
du er ondskapsfull,
velvære er håpløst
og falmer alltid bort,
overskygget
og tilslørt
plager du også meg;
nå gjennom leken
blottlegger jeg min rygg
for dine skøyerstreker.*

*Skjebnen er mot meg
i helbred
og dyd,
drevet fram
og tynget ned,
evig slavebundet.
Så i denne time
uten nøling
slå an de vibrerende strenger;
når Skjebnen
feller den sterke*

NESTE KONSERTER

OLAVSHALLEN 25. APRIL KL 19:30

UNGE LOVENDE

Spiller opp med TSO

Dirigent **Arvid Engegård**

Solister **Elias og Andreas Grimstad,**
flin og bratsj
Karen Elise Fridtjofsen,
klarinet
Linn Sofie Sørlien,
sang
**Brassensemble med
elever fra TKK &
TSO musikere**

Et samarbeid mellom
TSO, Unge Musikere NTNU,
Trondheim kommunale kulturskole og
Norsk Kulturskoleråd

Foto: Christine Schneider

OLAVSHALLEN 2. MAI KL 19:30

MENDELSSOHN + SJOSTAKOVITSJ

Dirigent **Han-Na Chang**
Klaver **Yulianna Avdeeva**

Dvorak Slaviske danser
Mendelssohn Klaverkonsert
Sjostakovitsj Symfoni nr. 6